

Na poti v drugačnost

Silvo Šinkovec, DJ, dr. ped. znanosti, psiholog, defektolog in teolog, ima izkušnje s svetovalnim delom, vodi duhovne vaje, različne seminarje ter več šol za starše. Je supervizor, predavatelj različnim skupinam ter avtor številnih strokovnih člankov, urednik revije *Vzgoja* in duhovni asistent *DKPS*.

V življenju hodimo po svoji poti, včasih pa smer tudi spremenimo. Na uredništvu smo se odločili spremeniti obliko naše revije. Radi imamo lepoto, saj je čut za lepo pomemben del razvoja celostne osebnosti. Upamo, da vam bo všeč. Veseli bomo vaših odmevov.

V Knjižnici Otona Župančiča sem se udeležil pogovora s p. dr. Karlom Gržanom ob izidu dveh knjig z naslovom *Vstanimo, v suženjstvo zakleti*, ki imata skupaj preko 1000 strani. Koliko oblik suženjstva opiše! Gržan pravi, da so sla po Imeti, Posedovati, Obvladovati, Nadzorovati novodobne droge mnogih ljudi. Ko človeka zagrabi ena od njih, se vede neracionalno. Ob tem opozori na temeljno razliko med ekonomijo in ekonomizmom. Ekonomija skrbi za dom. Zaslužek je potreben, da preživijo vsi člani družine. In nič več. Ekonomizem preračunljivo išče dobiček na račun drugih in kopiči zaklade, ki jih ne bo nikoli potreboval. Avtor poda ogromno primerov ekonomizma. Sodobne šole ekonomije in politike pravzaprav uvajajo v ekonomizem, sodobno ideologijo velikega Imperija. Gržan doda tezo, da sveta ne vodijo več vlade, ampak interes kapitala. »Imperij, ki nas upravlja z denarjem, se je s svojo logiko pohlepa v tkivo človeštva zajedel kot rak in v vse družbene strukture razsejal metastaze« (str. 19). Taka filozofija vodi v slepo ulico, pa naj gre za človeško zgodovino ali za osebne zgodbe. To potrjuje tudi stavek Steva Jobsa, ki ga je napisal na bolniški postelji: »V katerem koli življenjskem obdobju ste, bo sčasoma prišel dan, ko se boste morali soočiti s tem, da se zavese spuščajo« (str. 166).

Podnaslov *Izstop iz smrtonosne igre polov* poudari drugo sporočilo. Gržan svari pred ujetostjo v »igro polov«. Ljudje smo razdeljeni na bogate in revne, na leve in desne, neverne in verujoče, grešne in svete itd. Z mnogimi primeri pronicljivo slika klavrno stanje sveta. Poleg analize želi Gržan preraščati trenutno situacijo, saj ve, da bi bil svet lahko boljši. V prvi knjigi omenja p. Franca Cerarja. Njegova knjiga *Partizan nekoliko drugače* je bila znanilka preraščanja ideologije polov. Iz njegovega pričevanja sije velika notranja svoboda. Ob njem se spomnim tudi drugih jezuitov, ki so bili po vojni v zaporih. Večkrat. Trdo so delali, doživljali veliko zasliševanj, laži, podtikanj. Toda ko so govorili o teh izkušnjah, niso bili zagrenjeni. Bili so svobodni. To me je vedno pritegnilo. In čudilo: od kod moč za odpuščanje, svobodo, odprtost, spoštovanje?

Kam nas vabi Gržan? Kako lahko presežemo »ujetost v suženjstvo«? Nakaže veliko možnosti (7. poglavje). Odgovor išče pri fizikih. A. Komat pravi, da »resničnega humanizma ne bomo dosegli z zapovedmi, temveč s spoznanjem in z mističnim izkustvom enosti z vsemi bitji«. In Einstein: »Najlepše in najgloblje doživetje je v občutku mističnega. V tem je čar vsake prave znanosti. Vsakdo, ki mu je ta občutek tuj, ki se ne more čuditi in obstrmeti od začudenja, je tako rekoč mrtev.« Išče ga pri psihologih. C. G. Jung pravi: »Tisti, ki ima mistično izkustvo, poseduje velik zaklad, ki je postal njegov vir življenja, smisla in lepote in ki je dal svetu in človeštvu nov sijaj.« Vstopiti v svet svetega je podobno kot vstopiti v svet lepega. Nam, vzgojiteljem in učiteljem, bo verjetno najbližje Dostojevski: »Ljubite posebno otročičke, zakaj tudi ti so brez greha, kakor angeli, in živijo zato, da bi nas ganili, v očiščenje naših src in v nekakšen pouk za nas. /.../ Odloči se za ponižno ljubezen. /.../ Ljubeča ponižnost je silna moč, najsilnejša med vsemi.« Ali ni to tudi izkušnja Jobsa, ki je tik pred smrtjo zapisal: »Bog nam je dal čute, da občutimo ljubezen v srcu do vsakogar, in ne iluzij, ki nam jih prinaša bogastvo. Bogastva, ki sem si ga pridobil v življenju, ne morem nesti s sabo« (str. 167)? Vsak človek se znajde na križišču in išče pot v drugačnost.